

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta šte. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose šte. 7

Polletna naročnina . . . Lir 800
Letna naročnina . . . Lir 1.500
Letna inozemstvo . . . Lir 2.500
Poštno ček. račun: šte. 24/12410

Leto IX. - Štev. 32

Gorica - četrtek 8. avgusta 1957 - Trst

Posamezna številka L. 30

Tudi kmetje bodo dobivali pokojnino

Pri kmetu je bilo vedno najtežje vprašanje, kako dobiti denar. Hrane njemu navadno ne manjka, denarja pa skoro vedno. Posebno ko pride v leta in ne more več delati kot v mladosti, je kmet večkrat družini v napoto. Do sedaj so po starem avstrijskem zakonu reševali vprašanje kmeta-starca tako, da je posestvo prepustil sinu, sam se pa umaknil v kot ter si izgovoril primerno oskrbo, oziroma preužitke do smrti. Ta način reševanja preskrbe kmeta v starosti je imel vedno velike hibe. Naši pisatelji, posebno Kersnik, so nam nekaj takih primerov orisali v svojih povestih. Vsekakor je bila to zelo bridka usoda. Zato je gotovo marsikomu ustajala želja, da bi tudi kmet mogel imeti zagotovljeno preskrbo na stara leta s penzijo, kakor jo imajo delavci in drugi stanoviti tako, da bi mu ne bilo treba garati in se ubijati, ko so mu moči že opešale, ali pa živeti izključno na ramah družine. To je bila želja in tudi cilj napredne krščanske sociologije. Ne samo delavec in uradnik, tudi kmet ima pravico, da mu družba zagotovi nemoženo preskrbo na stara leta, ko opešajo njegove telesne moči.

V tem se krščanski socialni program bistveno razlikuje od socialističnega, oziroma komunističnega. Po Marxsu namreč ni prav, da je kmet lastnik zemlje, temveč mora vsa lastnina preiti v skupno last (kolektivno last). Zato tudi kmetlastnik ne sme pričakovati nobene pomoči od družbe, družba (to je država) pomaga samo delavcu in kmetu le, če se odpove lastnini ter postane delavec na državnem ali kolektivnem posestvu. V sled tega vidimo, kako komunistični režimi prav nič ne skrbijo za kmeta. Kmetu samo nalagajo davke in zahtevajo od njega vsakovrstne druge davke v prid družbi, dajo pa mu ne nič. O kakem socialnem zavarovanju v prid kmetu ni tam niti duha niti sluha. Nasprotno, vse je tako urejeno, da kmeta čimprej stisnejo in mu vzamejo zemljo ter ga napravijo proletarca-nemaniča.

Ne tako krščanska sociologija. Ta vidi v kmetu sestavni del družbe, kateremu je zato treba prav tako priskočiti na pomoč kot delavcu in uradniku s primerno socialno zakonodajo.

Tudi krščanska demokracija v Italiji si je v skladu s krščanskim socialnim naukom zastavila za cilj, da hoče kmetu priti na pomoč ter mu zagotoviti vse prednosti socialnega zavarovanja za primer bolezni in starosti. Zato smo videli najprej, da so l. 1954 izglasovali zakon o zavarovanju kmeta za slučaj bolezni (Vzajemne kmetiške blagajne). Letos so napravili korak naprej. Predsednik zveze direktnih obdelovalcev zemlje Bonomi je v parlamentu štaval zakon o starostnih pokojninah vsem kmetom, spolovinarjem in kolonom. Ta zakonski osnutek je prišel v razpravo pred poslansko zbornico pretekli teden. Zbornica ga je dne 3. avgusta odobrila z velikansko večino 427 glasov proti 16. Glavna določila tega zakona so:

1. Vsak direktni obdelovalec zemlje, spolovinar in kolon, je dolžan se zavarovati za starostno penzijo. To mu daje pravico do penzije, če muški, od 65. leta starosti, če ženska pa od 60. leta dalje.

2. V slučaju smrti enega zakonca, ki uživa že penzijo, ima pravico do pokojnine preostali zakonski drug, če ima več kot 60 let in je nezmožen za delo ter nima druge osebne penzije; prav tako otroci družinskega poglavarja, če se nahajajo v takem položaju, da bi po njegovi smrti ne

mogli več nadaljevati kmetijskega dela.

3. Zakon stopi v veljavo takoj, kakor hitro ga bo odobril še senat. To se bo zgodilo prihodnjo jesen. Tako bo s 1. januarjem 1958 že stopil zakon v veljavo in oni, ki so že dopolnili 65. leto, bodo imeli pravico do penzije. Z vsakim nadaljnjim letom se bo ta pravica raztegnila na nove osebe, ki bodo dopolnile 65. leto starosti. Od leta 1962 naprej pa bodo imele to pravico vse ženske, ki bodo dopolnile 60. leto starosti.

4. Glede plačevanja zavarovalnih prispevkov so določili tako, da bo polovico plačeval prizadet sam, ostalo polovico pa država. Tako bo za sedaj plačeval vsak kmetovalec 2500 lir na leto, ostalo polovico doloži država.

Novi zakon o starostnem zavarovanju se tiče okrog 6 milijonov državljanov. Od prihodnjega 1. januarja 1958 bo kakih 400 tisoč starih kmetijskih delavcev, moških in ženskih, takoj začelo dobivati penzijo.

SREČANJE V ROMUNJI

Nepričakovano je konec prejšnjega tedna v svetovno javnost treščila vest o tajnem in nenadnem sestanku med jugoslovanskim predsednikom Titom in tajnikom sovjetske komunistične partije Hruščevom v neznanim kraju v Romuniji. Prvo sporočilo o tem je dal moskovski radio. V radijski objavi je med drugim rečeno, da so na sestanku obravnavali o konkretnih oblikah sodelovanja med obema partijama z izmenjavo delegacij in informacij. Dalje so razpravljali o potrebi razvoja medsebojnih odnosov in odstranitve vseh ovir, ki bi ta razvoj motile. Posebno važnost pripisujejo opazovalci poudarku, ki so ga v uradnem poročilu dali enotnosti »socialističnega tabora«. Slednjič so državniki potrdili osnove, ki jih vsebujeta beogradska in moskovska deklaracija iz l. 1955 in 1956., o nevmišavanju, enakopravnosti in neodvisnosti. Sestanka so se poleg Tita in Hruščeva udeležili še Kardelj, Ranković in Vlahović z jugoslovanske ter Mikojan, Kuusinen in Ponomarev s sovjetske strani. Značilna je odsotnost maršala Bulganina, o katerem menijo, da se njegova zvezda bliža zatonu.

Do tu uradno poročilo. Kakšne praktične posledice pa bo imel ta sestanek? Politični opazovalci poudarjajo najprej, da si je Hruščev hotel pridobiti Tita za utrditev lastnega položaja tako v notranjosti Sovjetske zveze kakor tudi v odnosih s komunističnimi podložnicami. Poleg tega pomeni sestanek zopetno normalizacijo med Sovjeti in Jugoslavijo. To priznava tudi beogradska »Borba«, ko piše, da je to srečanje nujna posledica odstranitve Molotova in tovarišev. Istočasno naj bi razgovori služili tudi k utrditvi miru v svetu.

Pri zahodnih komentatorjih vzbuja posebno pozornost izjava o potrebi enotnosti mednarodnega delavskega razreda, t. j. svetovnega komunizma. V tem vidijo morebiten znak postopne Titove oddaljitve od politike enake razdalje med Vzhodom in Zahodom ter počasno vključitev Jugoslavije v komunistični tabor. Hruščev naj bi pa v zameno odobril jugoslovansko »pot v socializem«. Po istih glasovih naj bi Titó odslej prevzel vodilno vlogo v politiki komunističnega sveta, zlasti na Balkanu.

V ta namen predvidevajo za prva leta strošek približno 320 milijard na leto, pozneje pa še več. Polovico tega bodo plačevali kmetje v obliki zavarovalnih prispevkov, ostalo polovico bo plačevala država. Ker je malokatera kmetiška družina, kjer bi ne imeli koga starega 65 let, bodo skoro vse družine deležne ugodnosti novega zakona.

Tako se torej zapadni svet s socialnimi reformami približuje socialni pravičnosti veliko bolj kakor socialkomunistični. Saj tam pravzaprav socialne pravičnosti ni, kajti tam poznajo pravičnost le za partije.

*

Takoj potem, ko so odobrili novi zakon o starostnem zavarovanju kmetov, so v parlamentu začeli z novo razpravo o kmetijskih pogodbah. Toda takoj so uvideli, da bo razprava zahtevala še veliko časa, zato so se stranke zedinile, da za sedaj prekinemo s tem razpravljanjem ter gredo rajši na poletne počitnice. Z razpravo bodo nadaljevali jeseni, to se pravi v drugi polovici septembra, ko se znova odpre parlament.

Vendar ni mogoče še zatrdno vedeti, kakšna pota bo ubrala Titova politika. Vse je le stvar ugibanj. Francoski »Le Monde« n. pr. zatrjuje, da bo verjetno Tito še vedno ohranil nevtralni položaj, čeravno bo vzpostavil stalnejše stike s Sovjeti. Jasno je, da se Jugoslaviji tudi gospodarsko ne izplača prelom dosedanjih dobrih stikov z Zahodom, ki ji prinašajo znatne ekonomske koristi. Poznavalci komunističnih razmer tudi pripominjajo, da v sedanjem trenutku Sovjeti potrebujejo Jugoslavijo in ne obratno. Hruščev pa mora biti spet kar previden v odobravanju titoizma, da ne zapelje na pot narodnega komunizma drugih sovjetskih podložnic, kar bi pomenilo določeno nevarnost za Sovjete.

Po nekaterih vesteh naj bi sestanek Tito-Hruščev pripomogel do rehabilitacije Imre Nagy-ja, ki je priprt nekje v Romuniji. To bi bil nedvomno sovjetski poklon Titu, saj se mu je Moskva ob lanski madžarski vstaji hudo zamerila, ko je Nagy-ja Jugoslovonom ugrabila in ga nato samovoljno konfinirala.

V sovjetskih visokih sferah je medtem vidno vzrasel pomen ministrskega podpredsednika Mikojana, ki se je proslavil zlasti na 20. kongresu sovjetske partije z napadom na Stalina. Mikojan, ki je znan kot strokovnjak za gospodarska vprašanja, se bo po sedanjih napovedih politično dvignil še višje. Ni izključeno, da ne bo morda nasledil Bulganina v položaju vladnega predsednika. Med obiskom v Vzhodni Nemčiji namreč ne bo Hruščeva spremljal Bulganin, temveč Mikojan. Dogodki bodo pokazali, kako se bo obrnilo.

Kriza v tržaškem občinskem svetu

Tržaški občinski svet bolega na kronični krizi. To pa zato, ker nima nobena stranka absolutne večine. Najmočnejša stranka, demokristjani, ima od šestdesetih le dvajset svetovalcev. Po zadnjih volitvah so se demokristjani sprli z drugimi demokristjani strankami. Tako upravljajo občino sami s pomočjo glasov, ki jih jim da desnica, ali pa, ker se ostale stranke zdržijo glasovanja, da ne spravijo občinske uprave v krizo.

Nova slovenska banka v Trstu

Nekoč so bili tržaški Slovenci gospodarsko dobro organizirani. Imeli so svoje zadruge, različne gospodarske ustanove in tudi svoj kreditni zavod. Fašizem je vse to uničil. Po vojni so tržaški Slovenci ponovno zahtevali od vojaške uprave, naj se uničene gospodarske ustanove spet vzpostavijo. Zadeli so na gluha ušesa. Ko je prišlo do prvega poizkusa slovenskega bančnega podjetja, so zavezniki trdo nastopili. Ze takrat je bilo jasno, da imajo namen, mesto zapustiti in ga vrniti Italiji. Tega niso nikoli prikrivali.

Položaj se je spremenil, ko so sklepali v Londonu znani sporazum in manjšinski statut. Takrat je prišlo do dogovora, da se ustanovi v Trstu tudi slovenski bančni zavod. Dolgo časa ni prišlo do te ustanovitve. Sedaj pa se zdi, da so glavne ovire premagane.

Demokratski Slovenci bi seveda želeli, da bi bil tak zavod zadeva vseh Slovencev, ne pa v rokah kake progresivne demokracije. Toda to je v teh razmerah neizvedljivo, ker mora za tako podjetje nekdo dati potrebnih finančnih sredstev. Italijanska vlada dá samo dovoljenje, ne dá pa denarja in ne dá odškodnine za uničene denarne zavode. Zato je v tem položaju možna samo taka rešitev, ki se predvideva.

Tržaški dnevnik »Piccolo« se seveda zaradi novega denarnega zavoda močno razburja. Trdi, da je v Trstu takih ustanov že itak preveč. Boji se, da novi zavod ne bo hotel

Težave so nastale, ko je bilo treba odobriti občinski proračun. Tu je prišlo do ostre kritike celo od demokristjanske strani. Prof. Romano, ki je bil še lani provincialni tajnik demokristjanov, ni mogel prebleti, da ga je sedanji župan pri zadnjem strankinem kongresu pustil na cedilu, in je predlagal večjo kontrolo nad izdatki občine, češ da se nekatere postavke odtegujejo nadzorstvu občinskega sveta. Še bolj kočljivo je dejstvo, da mora za proračun glasovati večina svetovalcev, to je vsaj 31. Občinski odbor je upal na podporo neofašističnih misovcev. Ti bi bili tudi pripravljene glasovati za proračun. Toda vodja demokristjanskih svetovalcev je pred glasovanjem preveč jasno povedal, da ne želijo imeti demokristjani z nedemokratskimi svetovalci nič skupnega. Zato se misovci glasovanja sploh niso udeležili. Tako je za proračun glasovalo le 22 svetovalcev. To se je zgodilo 2. avgusta.

Nekateri so mnenja, da bi morali zdaj občinski odborniki odstopiti, nakar bi prišel na občino komisar, ki bi odobril proračun in poskrbel, da bi prišlo do novih volitev. Toda že se zdi, da je tudi opozicijskim strankam žal, da je prišlo do krize. Verjetno bodo skušali priti do kakega kompromisa. Ta ne bo lahek. Ni namreč dovolj, da se ta ali oni glasovanja zdrži. Potrebno je, da za proračun vsaj 31 svetovalcev glasuje. Slovenski svetovalci seveda ne morejo glasovati za proračun. Občinski odbor namreč upravlja občino tako, kakor bi v mestu in okolici sploh ne bilo slovenskega prebivalstva.

Pa zadnjih poročilih smo izvedeli, da se je v torek 6. avgusta ponovno sestel tržaški občinski svet. Navzoči odborniki so podali v roke župana ostavko, ter ga prosili, naj sprejme ostavko tudi ostalih odbornikov Pecorarija in Harabaglia. Poveljali so župana, naj čimprej skliče občinski svet kot predpisuje zakon. Tako je tržaški občinski svet znova zašel v hudo krizo, ki se morda ne bo rešila drugače, kakor s ponovnimi volitvami.

stopiti v italijanski bančni kartel ter da bo z italijanskimi bankami konkuriral. Boji se tudi, da se bodo pri novem zavodu rodila nova denarna sredstva za politično propagando.

Ti strahovi pa so odveč. Za politično propagando bi se našla sredstva tudi na drug način, kakor se je to doslej dogajalo. Kar v resnici boli ljudi takega kova, kot je tržaški »Piccolo«, je to, da bo pri novi banki dobil zaposlitev kak Slovenec, da boš lahko v novi banki tudi slovensko govoril, da je to začetek gospodarske avtonomije tržaških Slovencev. Zato je treba novi dogodek v gospodarskem življenju Slovencev pozdraviti.

Ljubezen ali egoizem?

Človek je že po naravi egoist. Mi vsi iščemo svoje ugodje, svojo korist, zato svojega bližnjega sodimo v tej luči: »Koliko koristi bom imel od njega?« Čim več dobička, tem bolj ga ljubimo, toliko pa ga sovražimo, kolikor nam po našem škoduje ali dobiček preprečuje. Tako gledan svet ni prav nič zanimiv, ker nimamo več oseb, ampak številke, mišice, ki zame delajo, živali, ki morajo biti zdrave in močne, da lahko zame delajo. Iz tega koristilovskega vidika je zrastle kapitalizem, ki ga krščanstvo z vsemi močmi odklanja. Zaradi tega mišljenja imamo razdelitev delavcev po njihovi storilnosti, ne po njihovih potrebah. Delavec je toliko plačan, kolikor dela naredi; če ne more več delati, ga odslovijo, mu dajo pokojnino; kolikor je predpisano, morda tudi zlato kolajno v spomin, da se je toliko let udeleževal pri podjetju, a njegova vrednost pred ravnateljem in gospodarji je padla na ničlo; je samo še za staro šaro. Ravno tako z bolnikom. Ta človek ni trpeč Kristus na križu postelje ali ležišča na kolesih, ampak samo nepotreben in škodljiv element človeške družbe. Čim prej se ga iznebimo, tem bolj je. Čim prej ga zapremo v bolnišnico, čim plača »kasa«, ali pa mu ježno in škodoželjno strežemo z očitkom: »Kdaj bo tega konec?« (namreč njega — bolnika).

Zaradi takega prepričanja duhovne stvari nimajo mesta v našem življenju. Je španska vas, ki nikogar ne zanima, če ni celo opij za ljudstvo ali največkrat čisto osebna stvar. Duhovnik nima pri temu kaj iskati, ker vsak lahko opravi vse sam z najvišjim Bitjem. Tudi taka oseba lahko govori o ljubezni do bližnjega v filantropičnem pomenu, dokler oni, ki bi se moral žrtvovati za bližnjega, ni on. Tudi za mir se zanima tak človek, zato da bi v miru užival, kar mu nudi življenje, ne glede na to ali imajo tudi drugi, kar naredi življenje človeka vredno. Demonstrira za svetovni mir, a zvečer, ko se vrača s plesišča, ne da nikomur miru s svojo vespo, ki ropota kakor tank. Upravičeno zahteva, da se odpravijo vsi nedostaki v družbi: ogorčeno ožigosa vsako pohujšanje, a njegova jeza je farizejska. Ko bi sam mogel, bi ravno tako delal kakor tisti bogataši, ki ga pohujšujejo. Njegova jeza izvira iz impotentne zavisti. Koga pravzaprav ta človek ljubi? Prava ljubezen je v tem, da se žrtvuješ za bližnjega. Misijonarji in bolniške sestre, mladeniči, ki postanejo duhovniki, veselo in ponosno darujejo svoje moči in mladost bližnjemu. Samo kdor jih posnema, lahko reče, da ljubi in ve, da njegovo življenje ima cilj, ki je edini človeka vreden. B.R.

NAŠ TEDEN V CERKVI

11. 8. nedelja, 9. pob.: sv. Tiburcij, sv. Suzana, d. m.
 12. 8. ponedeljek: sv. Klara, d.; sv. Hilarij, m.
 13. 8. torek: sv. Janez Berhman, spoz.
 14. 8. sredo: sv. Evzebij, spoz.
 15. 8. četrtek: Vnebovzetje Marije Device, zapovedan praznik
 16. 8. petek: Joahim, oče D. Marije; sv. Rok, spoz.
 17. 8. sobota: sv. Hijacint, spoz., Julijana, d. m.

SV. KLARA († 12. 8. 1253). Zgled sv. Franciška Asiškega, ki je vse zapustil in živel spokorno, je zelo vplival na Klaro, sorojkino Franciško. Pročala je imetje, razdelila ubogim in se umaknila v samotno. Njej se je pridružilo več bogaboječih deklet. Kakor sveti Francisek za moške, je ustanovila za ženske red Klari-

sinj, ki je tudi II. red sv. Franciška; tretjemu redu pa pripadajo v svetu živeči udje.

Na željo sv. Franciška je bila prva voditeljica in predstojnica reda, ki ga je ustanovila. Vodila ga je silno zglodno in sveto polnih dvainštirideset let.

Ko je vstopila v zatajevalno življenje, ji je sv. Francisek odstrigel lase, v znak spokornosti, ne ničemurnosti.

Ko so divji Saraceni oblegali samostan, se je dala, že zelo bolna, prinešiti k obzidju samostana, v rokah pa je držala ciborij s sv. hostijo in molila: »Gospod, ne izroči divjim zverem duše tvojih služabnikov. Zadolni je glas iz nebes: »Hočem vas vedno varovati.« Saraceni so se spustili v beg. Tako poročilo.

Za svetnico je bila proglašena že dve leti po smrti.

Spokorno in molitveno življenje ima pri Bogu veliko moč.

IZ SV. EVANGELIJA

Eisti čas, ko se je Jezus približal Jeruzalemu in je zagledal mesto, se je zjokal nad njim in rekel: »O da bi bilo spoznalo tudi ti na ta svoj dan, kaj ti je v mir! Tako pa je skrito pred tvojimi očmi. Zakaj prišli bodo dnevi nad te, ko te bodo tvoji sovražniki obdali z nasipom in te oblegali ter stiskali od vseh strani; in v tla bodo poteptali tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili v tebi kamna na kamnu, ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja.« In stopivši v tempelj je začel izganjati tiste, ki so tam prodajali in kupovali; in jim je govoril: »Moja hiša naj bo hiša molitve, vi pa ste iz nje napravili razbojniško jama.« In učil je vsak dan v tempelju.

Evangelij nazorno opisuje žalost učlovečenega Boga, ki se zjocje zaradi človeške žalosti in hudobije. Že človeške solze nas po navadi nemale ganejo. Kaj šele, če joče sam utelešeni Bog! Jezusove solze so očiten dokaz, koliko je Bogu na tem, da ga ljudje z dolžno vero sprejmejo in z dolžno ljubeznijo spo- božje počastijo.

Zapomnimo si torej ta velik važen nauk: Boga je treba sprejeti z vso potrebno vero, ljubeznijo in častjo. Čas Njegovga obiska mora biti ljub in drag; nikakor ne

sme iti mimo nas! Kdor ošabno prezre, zanemarija in odkloni dobrega Boga, tak bo grozno kaznovan. Spoznajmo Njegovo uro! Božja ura je v neki meri celo naše življenje. Saj hoče biti neprestano ljubljen z naše strani. On hoče biti obiskovan, spoštovan, moljen, ljubljen in čiščen na poseben način v cerkvi. A nič manj hoče biti ljubljen in slavljen v življenju. Blagor tistim, ki ga zvesto obiskujejo, ki se radi z Njim pogovarjajo, ki ga radi v sv. obhajilu prejemajo, ki ga radi z molitvijo in pobožnimi besedami tamkaj častijo! Blagor tistim, ki ga z lepim življenjem in po svojih močeh tudi izven cerkve slavijo! — Gorje pa ljudem, ki Boga ne marajo! Gorje tistim, ki zavestno Vanj ne verujejo! Gorje tistim, ki odklanjajo Njegovo vabilo, dobroto, ljubezen! Gorje tistim, ki ga sovražijo! Gorje tistim, ki ga preganjajo! Gorje tistim, ki se ošabno upirajo Njegovi sv. milosti, besedam, opominom, volji! Gorje vsem onim, ki ga z grehi radovoljno žalijo! Gorje vsem Njegovim nasprotnikom! — Blagor pa, tisočkrat blagor, vsem tistim, ki ga vdanost in zvesto ljubijo! Vsi božji sovražniki bodo strašno kaznovani, vsi Njegovi prijatelji pa obilno nagrajeni. Zato verujemo v Boga, verujemo v Zveličarja, molimo, ljubimo in častimo ga vedno in povsod vse dni do smrti! — Slava Tebi, Gospod!

Iz življenja Cerkve

USPEHI OLAJŠAV ZA SV. OBHAJILLO

Zaradi zadnjih olajšav glede euharističnega posta so tudi v stolnici Worcester v Združenih državah opazili večji dotok vernikov k zakramentu. Najbolj so narasla obhajila pri opoldanski sveti maši, kjer jih je sedaj 15 krat več kot nekdanj.

SKRB ZA DRUŽINO

Nemški kancler Adenauer je znova poudaril, da mora zvezno ministrstvo za družine nadaljevati s svojim delom. To je potrdil, ko je sprejel voditelje vseh katoliških organizacij, ki se zanimajo za družinske probleme.

NA MADŽARSKEM SO ZAČELI Z ARETACIJAMI DUHOVSCINE

Madžarska poročevalska agencija »MTI« poroča o odkritju zelo važne protirevolucionarne skupine med madžarsko duhovščino v centralnem budimpeštanskem semenišču.

Poročilo pravi: »V centralnem semenišču v Budimpešti so že pred lanskim oktobrom začeli z obsežno akcijo proti ljudski demokraciji. Ta akcija se je, po končani revoluciji, še bolj okrepila. Pripadniki te akcije so izdali vrsto ciklostiliranih obvestil, ki so jih razširjali zlasti v središčih protirevolucionarnih bojov in to tem lažje, ker so bili s protirevolucionarji v neposrednih stikih. Dobavljali so jim hrano za časa budimpeštanske vstaje in po končanih bojih so mnogim dali zatočišče, zlasti takim, ki so bili pred oblastjo krivi vstaje in zato zasledovani. Da dejavnost teh protirevolucionarjev ni prenehala, nam priča ciklostilirano obvestilo, ki so ga v mnogih izvodih razdelili po deželi in ki je obsegal govor, ki ga je imel kardinal Mindszenty 3. novembra lanske leto ter pastirsko pismo sv. očeta Pija XII., ki na izzi-

valen in lažniv način govori o madžarskih dogodkih. Eden izmed voditeljev tega protirevolucionarnega centra je bil pater Albert Turesavy, znan po svojih fašističnih idejah.«

Pater Turesavy, ki je bil leta 1956 tajnik kardinala Mindszentyja, je bil od Kadarjeve vlade že večkrat obtožen, da je pritožipal zahodnim agentom kardinalove spomine in odstranil mnogo ljudskih duhovnikov. Obtožen je tudi, da je na kardinalovo povelje izmaknil iz državnega arhiva za verske zadeve važne dokumente ter jih izročil kardinalu Mindszentyju.

Agencija MTI ne navaja števila aretiranih duhovnikov, zaključuje pa svoj komunikat z izjavo, da bo skupina protirevolucionarnih duhovnikov v najkrajšem času prišla pred budimpeštansko sodišče.

UCINKOVITA POMOČ

Belgijska organizacija za pomoč duhovnikom onstran železne zavese je razdelila 100.000 molitvenikov in 130.000 evangelijskih. Madžarskim beguncem je ta organizacija razdelila 500.000 kg živil in 1 milijon nemških mark.

RAZSTAVA REDOVNIH POKLICEV

Pretekli mesec se je vršila v Birminghamu na Angleškem letna razstava, ki nudi podatke o redovnih poklicih. Razstava ima vsako leto velik uspeh in se je udeležilo več sto tisoč obiskovalcev.

KRŠČANSKO SOCIALNO GIBANJE

Škofje Zapadne Nemčije so v skupni izjavi zavrnili trditve nekaterih krogov, češ da so škofje proti krščanskemu socialnemu gibanju. Njihova skupna izjava pravi, da škofje pričakujejo, da bodo katoličani odstranili vse ovire za razvoj krščanskih sindikatov.

Za dostojno obleko v cerkvi in zunaj nje

Odredbe škofov Beneške cerkvene pokrajine gledé dostojnosti obleke in noše v naših cerkvah*) ohranjajo svojo popolno veljavo in tudi potrebo. Dolžni so se jim pokoriti vsi: moški in ženske, odrasli in mali.

Naši duhovniki naj uporabljajo v ta namen vsa možna in primer- na sredstva:

Razločno natisnjene odredbe naj imajo izpostavljene na cerkvenih vratih.

nanje naj se sklicujejo zelo pogosto v cerkvenih govorih, v mestih in večjih krajih naj po dostojnih in uglednih osebah poskrbe za nadzorstvo v cerkvah.

po dobrih vernikih naj širijo javno prepričanje, da gre hiši G6- spodovi sveto spoštovanje.

pripravijo naj male letake, ki naj jih nadzorniki izročé takim, ki so potrebni opomina, itd. itd.

Ponovno naj poudarjajo potrebo in dolžnost sramežljivosti vedno in povsod, tudi zunaj cerkve. Predočijo naj vernikom, da smo doma in kjerkoli se nahajamo *olroci božji, templji Sv. Duha, udje Kristu- sori*, zato moramo biti vedno in povsod v dober zgled vsem, ki so okoli nas.

Iz Uradnega lista goriske nadškofije, št. 5-6 1957

*) § 417.

Obisk škofa Rožmana v Franciji

Po dolgih letih se je tudi slovenskim rojakom v Franciji izpolnila njihova srčna želja, da so za nekaj časa imeli v svoji sredi prevzvišenega gospoda dr. Gregorija Rožmana. Namen njegovega obiska je bil pred vsem, prinešiti duhovno tolažbo in vzpodbudo našim vernikom, spoznati na drugi strani probleme, ki so zvezani s slovenskim življenjem v Franciji ter obenem stopiti v stik s francoskimi in mednarodnimi faktorji, ki imajo opravka z našimi ljudmi.

Ti cilji so bili v polni meri doseženi, presegli so celo najbolj optimistična pričakovanja.

Kamorkoli je Pravzvišeni prišel, je s svojo tehtno in premišljeno besedo, ki je plod dolgoletnega pastirskega dela, globoko notranjega življenja in težkih borb ter trpljenja, takoj ne samo pritegnil poslušalce, marveč že pri prvih besedah vzpostavil z njimi stik, ki jim je dal za- čutiti, da imajo pred sabo enega največjih slovenskih cerkvenih dostojanstvenikov, ki je ne samo škof, marveč tudi oče in prijatelj. S kako pazljivostjo so oči in ušesa sledila Njegovim nagovorom in kako globok vtis je pustila njegova pastir- ska verna, ko je povsod dolge ure sedel v spovednici.

Ko so po sveti maši rojaki razgovarjali z njim, ko je obiskoval bolnike in — kadar je dopuščal čas — obiskal nekatere družine, je izginil strah in so se odprla srca ter razvezali jeziki. Številna pisma naših izseljencev dokazujejo, kako globok vtis je pri vseh pustilo srečanje s Pr- evzvišenim in kako so mu vsi hvaležni za njegov obisk.

V Pariz je prišel Prévizišeni 6. junija, kjer ga je na letališču čakal direktor g. Nace Čretnik, ki je za obisk pripravil vse, bil spremljevalec, kadar treba tolmač, fotograf in šofer.

V soboto 8. junija je bil Prévizišeni slovesno sprejet na pariškem magistratu. Podpredsednik pariške občine, gospod Roger Rigaud, ga je v odsotnosti župana sprejel v salonu pariškega magistrata. V svojem pozdravnem govoru je g. Rigaud poudaril veličino njegovega dela in borb, obenem pa nanizal celo vrsto zgodovinskih trenutkov, ko je francoski narod aktivno posegal v našo narodno usodo. V svojem nagovoru se je Prévizišeni najprej zahvalil za sprejem, ki — po njegovih besedah — ni bil namenjen samo njemu, temveč celemu slovenskemu narodu. Povedal je med drugim, da je tudi Napoleon enkrat spal v ljubljanskem škofijskem dvorcu, poudaril tesne kulturne stike, kate- re je slovenski narod vedno gojil s Francijo; prav posebej pa se je zahvalil za pomoč in gostoljubnost, s katerima Francija po vojni blaži usodo naših vedno številnejših beguncev. Po nagovoru so se zastopniki pariške občine dolgo časa pomudili v prijateljskem razgovoru s Prévizišnim in z zastopniki pariških Sloven- cev.

Na binkoštno nedeljo dopoldne je imel Prévizišeni v cerkvi Notre Dame de Lourdes slovesno pontifikalno sveto mašo za Francoze, katerim je bil gospod škof pred- stavljen s kratkim, okusno izdelanim življenjepisom, ki ga je za obisk Préviziš- nega v Franciji izdal v francoščini gospod Čretnik, ki je imel pri tej sveti maši tudi pridigo.

Popoldne ob petih je bila v kapeli Montcheuil, kjer imajo pariški Slovenci vsako nedeljo sv. mašo, škofova maša s pridigo. Prostorna kapela je bila kar pre- majhna, pa tudi noč je kar prekmalu pri- šla, ker je vsakdo od par sto Slovencev, ki so se zbrali, hotel vsaj par besedi spre- govoriti s Prévizišnim.

Binkoštni ponedeljek je bil posvečen obisku Slovencev v Loiretu, kjer je bila dopoldne sveta maša v Tiveraonu. Vsi, ki so mogli, so prihiteli, opravili pri škofu sveto spoved, bili pri njegovi sveti maši in pridigi, nato pa so se pri skupnem kosilu v domači družbi pogovorili z njim.

Popoldne je Prévizišeni v spremstvu g. Čretnika in g. Flisa, ki že od oktobra deluje pridno deluje v Parizu, obiskal Zec- rovo družino v Bacconu, ki je prav tisti dan imela svojega sina na mrtvaškem odru, katerega je drugi dan pokopal gos- pod Flis. V Orleansu je Prévizišeni obis- kal v bolnici g. Zeksa iz Gigyja, ki ga je na praznik Vnebohoda povozilo motor- no kolo, ter mu prinesel na bolniško posteljo tolažbo in bodrila.

Na binkoštni torek 11. junija je bila v Parizu v materni hiši sester Pomočnic vernih duš, sveta maša in pridiga za vse slovenske sestre iz Pariza in okolice. Zbralo se je nad 40 slovenskih sester: Pomočnic vernih duš, usmiljenke, slovenjebistriške sestre, sionske sestre in asumpcionistke; pestra družba različnih redovnih oblek, vse pa so z enim srcem in velikim vesel- ljem prišle pozdravit svojega nalpastirja iz Ljubljane, kjer so ga mnoge še osebno poznale.

Popoldne je Prévizišeni v spremstvu pariškega pomožnega škofa Ruppja, ki je obenem vrhovni ravnatelj za vse dušno- pastirstvo med vsemi tujimi narodnostmi v Franciji, in v spremstvu slovenskega ravnatelja g. Čretnika obiskal pariškega kar- dinala Feltina, s katerim se je dolgo časa razgovarjal o problemih naših izseljencev ter o položaju v domovini.

(Dalje prihodajče)

SIGRID UNDET

Te dni je poteklo 75 let rojstva slavne spreobrnjenke Sigrid Undset. Prestopila je v katoliško Cerkev leta 1926. Leta 1923 je prejela Nobelovo nagrado za literaturo.

Škofijsko romanje na Barbano

SPORED

Kot napovedano, se bo v torek dne 13. avgusta vršilo veliko romanje na Barbano. Odhod od doma, kakor je komu bolj prilično. Na Barbani pa bo naslednji spored:

Ob 8.30 prva sv. maša s skupnim sv. obhajilom in ljudskim petjem ter nagovorom. (Če bodo romarji dovolj zgodnji, bo ta maša lahko ob 8. uri). Pred mašo in med njo bo prilika za sv. spoved. Vendar naj romarji, če le mogoče, opravijo sv. spoved doma. Če, gospodje, ki se bodo romanja udeležili, se naprošajo, da radi postrežejo romarjem s sv. spovedjo.

Po tej prvi maši bo oddih in čas za zajtrk.

Ob 10.30 druga sv. maša z govorom in petjem združenih cerkvenih zborov. Vsi cerkveni pevci naj pridejo za oltar k orglam, da bodo skupno peli.

Opoldne kosilo, kakor bo kdo hotel, mrzlo ali tudi gorko v gostilni na otoku. Nato prosto.

Ob 14.45 sv. rožni venec. Sledi govor ter procesija s kipom M. B. po otoku. Pri procesiji bomo peli litanije M. B. z odpevi. V Mariji- nem Celju je taka procesija zelo lepo uspela. Upajmo, da bo tudi na Barbani. Pri procesiji naj res pojejo vsi. Po vrnitvi v cerkev bo blagoslov in zahvalna pesem. Nato povratek z ladjami v Gradežu.

Letos se bomo ustavili v Gradežu in si ogledali gradežke cerkve, zlasti baziliko, baptisterij in pa cerkev S. Maria delle Grazie. Odhod iz Gradeža od 7. ure zvečer dalje.

Pri procesiji bodo spremljali Marijo tudi *mašni strežniki*, ki naj se zato udeležijo romanja v čimvečjem številu z lepo opranimi oblek- ami, da jih bo lepo tudi videti.

Vsem romarjem priporočamo red in dostojnost. Gremo romat in ne na kopanje ali na izlet. Kdor se misli kopat, naj gre v Sesljan ali kam drugam, ne na Barbano z romarji! Prejšnja leta so vedno bili tudi taki. Letos upajmo, da jih ne bo.

NB! Če bi kdo ne mogel na Barbano s posebnimi korierami, gre lahko z redno koriero, ki vozi vsak dan iz Gorice ob 7. uri zjutraj ter se vrača zvečer.

Kratke novice

HRUSČEV IN BULGANIN TURISTA NA FINSKEM

Odlična sovjetska propagandista, Bulganin in Hruščev, sta očitno precej spre- menila svoje navade od lanskega obiska v Londonu. Ljudje, ki so ju videli med zadnjim obiskom na Finskem, vedo pove- dati, da sta bila veliko bolj ljubezniva ter sta iskala stik s preprostimi ljudmi. Tokrat tudi nista vzela s seboj svojih o- sebnih služabnikov in kuharjev, kot je si- cer navada komunističnih veljakov, ki po- tujejo z velikim spremstvom svojega re- čnega dvora. Ko sta odhajala, sta zmetala kovčke v avto v zadnjem hipu, kakor de- lajo skoro vsi turisti. Za Hruščeva je zna- no, da pospravi za zajtrk vsak dan šest ocvrtih jajc. Pač pa sta se v Helsinkih zelo skrbno oblačila. Vsak dan sta imela drugo obleko in večkrat sta menjavala kravate. Nosila sta modne čevlje in ne si- vih sandalov, kakor v Beogradu. Tudi pila sta veliko manj. Srkala sta vodko, a zelo počasi.

EDINI TOGLIATTIJEV SIN JE HUDO BOLAN

Pred dnevi so italijanski časopisi poro- čali o težki bolezni Alda Togliattija, edi- nega sina komunističnega prvaka. Aldo Togliatti je v Rusiji zbolel na živcih; zla- sti trpi zaradi namišljenega zasledovanja. Pred dvema leti ga je njegova mati, ki se skupno s stricem Pavlom Robottijem e- dina zanima za ubogega sina in ga ne za- pusti nikdar, dala prepeljati v Budimpe-

Prestavljena vigilija Vnebovzetja

Številni škofje so izrazili mnenje, da je v sedanjih razmerah težko držati strogi post pred praznikom Marijinega Vnebovzetja. Za ta praz- nik je največ ljudi na potovanju- ker gredo v razne letoviške kraje. Sveti oče je mnenje škofov upošte- val in določil, da se strogi post dne 14. avgusta prenese na 7. december, na dan pred praznikom Marijinega brezmadežnega Spočetja. Ta spre- memba bo odslej stalno v veljavi.

sto. Tik pred izbruhom revolucije so ga naglo prepeljali v Svico. V Svici se je njegovo stanje nekoliko zboljšalo, tako da je sedaj prišel v spremstvu matere v Rim, kjer se je podvrget ponovnemu zdravlje- nju v neki kliniki za duševno bolne. Med- tem ko je mati noč in dan pri sinu, ga oče Togliatti nikdar ne obišče in se sploh zanj zelo malo zanima. Bajc tudi sin ni nikdar izrazil želje, da bi rad videl očeta. Govorijo tudi, da bolnik v zadnjem času rad prebira svete knjige.

NOVA NEODVISNA DRŽAVA

Dne 31. avgusta bo stopil v veljavo zakon, ki ga je podpisala angleška kraljica, s katerim bo ustanovljena nova neodvisna in suverena država v okviru Common- wealtha, in sicer Malaja. Imela bo pet mi- lijonov prebivalcev sestavljenih iz Malaj- cev, Kitajcev, Indijcev, Malajska konfed- eracija bo imela dvodomni parlament.

Verski položaj v Jugoslaviji v letu 1956

CERKEV

Nedvomno je, da se je razmerje med Cerkvijo, to je cerkvenimi predstavniki in državo v Jugoslaviji močno zboljšalo. Način medsebojnih odnosov sedaj določa verska komisija. Zadeve, pri katerih ima Cerkev vtis, da oblastni organi niso postopali po zakonu, sporočajo škofje verski komisiji s prošnjo, da verska komisija krivico popravi in postopa po zakonu. Škofje so že do sedaj opozarjali oblasti na vse krivice, ki so se Cerkvi zgodile. Dosedaj oblast na pritožbe in spomenice ni odgovarjala, ali pa je škofo odpravljala brez utemeljenega razloga. Sedaj verska komisija vsako zadevo takoj točno preišče, tudi takoj škofom odgovori, kaj je dognala in kaj je ukrenila. Poprej so predstavniki oblasti škofo kot škofo briksirali. Nastopali so proti njim zelo neprimerno in surovo. Sedaj pa predstavniki oblasti uporabljajo v svojih razgovorih ali v uradnih dopisih do škofov iste vljudnostne oblike, ki jih uporabljajo do državnih ustanov, ki so v kulturnih državah itak običajni. V nujnih primerih morejo škofje tudi telefonično posredovati, če se jim zdi postopanje krivično, in verska komisija telefonično odredi, da se krivica popravi. Konkretni primer je Kočevje, kjer so hoteli cerkev zapreti. Medsebojno urejevanje spornih vprašanj se sedaj vrši na kulturnem način, naglo in učinkovito. Iz tega se lahko sklepa, da je jugoslovanskim oblastem na tem, da bi od svoje strani odstranili vsak povod, ki bi ustvaril vtis, da država Cerkev preganja, ovira duhovnike v izvrševanju njihove službe in onemogoča vernikom udeležbo pri božji službi. Surove metode so samo en del stalnih metod pri preganjanju Cerkev. Država si sedaj resno prizadeva, da bi ostanke primitivnih stalinskih metod preganjanja Cerkev odstranila ali omejila na minimum. Iz vsega tega se lahko tudi sklepa, da država skuša še bolj nego do zdaj postopati zakonito do Cerkev, do duhovnikov, da skuša v praksi dokazati, da so vsi verniki in duhovniki enakovredni državljeni v socialistični državi, in s tem utrditi zaupanje v sebe. — Državna oblast se ne trudi samo, da ne bi dala povoda za nepravično kritiko, da država preganja Cerkev, ampak skuša ustvariti videz, da po svojih močeh podpira Cerkev in njeno udejstvovanje s tem, da kaže večje razumevanje za delo cerkvenih oblasti, nadalje da daje večjo svobodo škofom in duhovnikom pri izvrševanju njihove dušnopastirske službe in da tudi materialno podpira Cerkev pri obnavljanju cerkvenih stavb. Tako je vlada Republike Slovenije določila 1 milijon din za popravilo stolnice v Mariboru, 300.000 din podpore za popravilo knjižnice v bogoslovju v Ljubljani, določila podporo cerkvi na Uršlji gori. Pri birmah je bil popoln mir. Pač pa postopajo še vedno z vso trdoto proti duhovnikom, ki bi hodili v pridigi, v cerkvi ali v kakem privatnem krogu o sporavali veljavnost civilnega zakona ali se neugodno izražali o civilnem zakonu. Edino tu so še vedno nepopustljivi. Da se razmere zboljšujejo, se vidi tudi na tem, da skuša državna oblast cerkvenim predstavnikom zaostale davščine, ki so ogromne, odpisati ali na kak način regulirati. Isto se kaže tudi v načinu osebnega medsebojnega obhajevanja med predstavniki Cerkev in predstavniki državne oblasti, kljub temu da vsakdo ve, da ti Cerkev sovražijo. Dejstvo, da so se cerkvene razmere zboljšale pa ne dokazuje, da so oblastniki spremenili svoj ideologijo, ampak kaže na njihovo preudarno upoštevanje dejanskih razmer v Jugoslaviji in morda tudi v mednarodnem svetu, ki je predstavnike jugoslovanskih oblasti prisilil, da so opustili grobi način preganjanja Cerkev, kakor je bilo doslej.

VERSKA KOMISIJA

Verska komisija je uradna ustanova, vključena v izvršni svet (to je v vlado) vsake republike. Vsaka republika ima versko komisijo, ki ureja verska vprašanja vseh verstev. Ureja jih tako, ne da bi se vtikala v notranje razmere posameznih veroizpovedi. Predsednik verske komisije v Sloveniji je višji uradnik Kocijančič Boris, če njega ni pa Matija Maležič, poslanec za Ribnico. (Maležič se je zavzel za popravilo cerkve v Ribnici; hočejo nametati pesek v oči.) — V zaporu je bilo ob koncu leta 1956 dvanajst (12) duhovnikov, ki so bili zaprti v KPD (Kazenski popoljševalni dom) v Škofji Loki in v Mariboru. Na lgu ni več duhovnikov, ampak drugi kaznjenci. Zadnji čas je izšel dopis verske komisije, naj ordinariati poskrbijo vse, kar je potrebno, da bodo zaprti duhovniki lahko zopet maševali. Nekateri,

ki so bili obsojeni na dolga leta zapora, so že amnestirani. Med njimi msgr. Turk iz Skoplja, kateremu je kazen znižana od treh let na dve leti. Največ so duhovniki kaznovani zaradi besed proti civilnemu zakonu ter po zakonu o verskih skupnostih. (Zloraba vere v politične namene ali hujskanje k verski nestrpnosti. Za take stvari je kazen od 2 mesecev do 4 let.) Kljub vsemu temu zboljšanje ni mogoče tajiti, da državne oblasti ob raznih prilikah še vedno Cerkev bolj ali manj šikanirajo. Ne more se govoriti o nekdanjem grobem preganjanju Cerkev in duhovnikov ali o onemogočanju verskih obredov, vendar se še opaža šikaniranje duhovnikov v nekaterih okrajih.

OPOMBA URED.: S tem člankom smo zaključili vrsto poročil našega sotrudnika o položaju v Jugoslaviji v letu 1956. Vendar čitimo potrebo, da današnjemu članku dodamo nekaj opomb.

1. *Izmed primorskih duhovnikov so še vedno zaprti trije, in sicer Ivan Hlad, Ljubo Marc in Ivan Kobal. Vsi trije so bili obsojeni v zloglasnem tolminskem procesu na veliko število let zapora in so presedeli že pet ali šest let. Zakaj jih ne izpuste, ko pa vedo, da so nedolžni?*

2. *Številni so oni primorski duhovniki, ki so v zadnjem letu dobili visoke denarne globe za prekrške zoper zakon o verskih skupnostih. Dva sta bila obsojena zaradi referata na dekanijski konferenci na 6 oziroma 8 mesecev zapora, 1 zaradi spovedi.*

3. *Še vedno so številni oni duhovniki, ki jim oblasti nočejo dati propustnice za v Italijo, čeprav nekateri žive neravnost na vratih Gorice. Zakaj ne?*

4. *Še vedno stoje nepozidane cerkve, ki so bile porušene v dobi partizanskih bojev: cerkev M. B. na Vitovljah, župna cerkev v Grgarju, ona na Lukvah in v Idriji. Zakaj jih ne pozidajo?*

5. *Še noben jugoslovanski škof ni dobil dovoljenja, da sme v Rim do svetega očeta. Zakaj ne smejo?*

6. *Na drugem mestu objavljamo članek, v katerem je povedano, da tri vrste državljanov ne smejo zahajati v cerkev: partijci, vojniki in prosvetni delavci. Ali zanje ne velja načelo o svobodi vesti? Zakaj vojaki in prosvetni delavci ne smejo imeti svojega verskega prepričanja in ga pokazati?*

7. *V mariborski in ljubljanski škofiji so še vedno brez malega semenišča. Bogoslovno semenišče na Reki je še vedno zaprto in prav tako ono v Splitu. Semenišče v Pazinu je izpostavljeno stalnim časopisnim napadom, ki ne obetajo nič dobrega.*

8. *O zaprtih duhovnikih vemo, da sme vsak dan maševati eden, ostali smejo k sv. obhajilu. Se bi lahko naštevati dejstva, ki govorijo, da se položaj Cerkev v Jugoslaviji ni bistveno spremenil, čeprav so omilili nekdanje grobe oblike preganjanja. Jugoslovanska partija ostane še naprej zvesta svojim brezbožnim ciljem in zato se nekruvno preganjanje Cerkev v Jugoslaviji nadaljuje.*

VII. slovenski tabor je privabil nad dva tisoč ljudi

„Deseti brat“ na Repentabru

Ko je mladi Jurčič leta 1866 izdal v Janežičevem »Cvetju« svojega Desetega brata, si gotovo ni predstavljal, da ga bodo Slovenci brali radi kot malokatero drugo knjigo in da ga bodo celo gledali na odru! A vse to je res. Desetega brata imamo v knjigi ter so ga ponatisnili že nešteto krat, in imamo ga na odru v dramatičnem Frana Govekarja. Ta naš pisatelj, ki je bil v začetku tega stoletja več let intendant ljubljanskega gledališča, je priredil več posrečenih dramatičnij naših najbolj znanih ljudskih povesti, med temi je tudi Deseti brat. Ivan Cankar ni teh dramatičnij bogve kaj cenil, vendar ljudstvu so se priljubila in so jih do sedaj igrali prav velikokrat po vsej Sloveniji. Tu na Primorskem, kjer smo pod fašizmom preživeli 20 let kulturnega molka, teh naših ljudskih iger skoro ne poznamo več. Zato je zelo prav, da nam naše različne igralske družine prikažejo sedaj to sedaj ono naših ljudskih iger. Prav je, pravim, saj narod ne sme živeti samo od modernih stvari, temveč je prav, da živi tudi od starih, posebno če so to preizkušene dobre ljudske ige. Vsled tega moramo biti hvaležni vsem onim, ki nam posredujejo tudi take naše stare ljudske ige, pa čeprav bi jih ta ali oni skupaj s Cankarjem odklanjali. Ljudstvo ne potrebuje samo velikih umetnin, temveč tudi iger po ljudskem okusu, saj se ob njih razveseli prav tako kakor ob starem kmečkem domu kje na deželi med ogradami in latniki. Če bi kdo mislil, da so samo mestne palače lepe, bi se gotovo motil; tako bi se motil tudi, če bi mislil, da so samo visoko umetniške drame lepe. Lep je kmečki dom in lepa je tudi ljudska igra, če je le lepo podana.

O nedeljski predstavi Desetega brata, ki jo je priredila Slovenska prosveta na Repentabru, moremo reči, da je bila lepa, zato, ker je Deseti brat še vedno dobra ljudska drama, in pa zato, ker so jo igralci na splošno lepo podali. Topel polten popoldan je privabil zelo številne obiskovalce, posebno še mladino, da so se dvignili na prijatni repentaborski grič. Prevladovali so pač domači Tržačani, a tudi gostov z Goriškega ni bilo malo, čeprav niso mogli dobiti nobenega lastnega avtobusa. Opaziti je bilo zastopnike raznih tržaških organizacij. Vendar nekaterih ni bilo, četudi trde o sebi, da so največji Slovenci. Videti je pa, da se ljudstvo na vse take inteligentne nič ne ozira ter gre tja, kjer ve, da bo dobilo kaj lepega in domačega. Tega je pa bilo v nedeljo na Repentabru veliko. Predvsem je bila igra vsem domača. Iz knjige so povečini vsi poznali vsebino Desetega brata in zato so tem lepše sledili prizorom na odru. Posebno se je v tem oziru odlikoval prizor »Pri Obrščaku«. Modrovanje strica Dolefa, Obrščakova postava sredi vaških pivcev in posebno še nastop Krjavlja, je bil morda najbolj podan prizor vse igre. Mislim, da bomo se-

daj vsi še bolj uživali Krjavljeve zgodbe, ko smo jih slišali tako mojstrsko pripovedovati na odru, da bi jih boljše skoro ne bilo mogoče. Sploh lahko rečemo, da je bila postava Krjavlja, ki ga je igral prof. Peterlin, najbolj izoblikovana oseba vse ige. Kadar se je pojavil Krjavelj, so se ljudje razveselili.

Poleg prizora »Pri Obrščaku« je bil zelo dobro podan razgovor med starim Piškavom in Desetim bratom, njegovim sinom. Oba, Martinek Spak (Drago Štoka) in graščak Piškav (Angel Prašel) sta prav dobro odigrala svoji vlogi. Draga Štoka je na splošno zadovoljeval v svoji igri napol neumnega desetega brata, vendar ni bil v vseh prizorih na enaki višini.

»Pri Obrščaku« in pa razgovor med Piškavom in Martinkom Spakom sta bila torej prizora, ki sta po svoji dovršenosti najbolj izstopala. Prizori med njima in za njima so včasih zašli v mrtvilo, posebno še zato, ker igralcev večkrat ni bilo slišati. Prirediteljem nastopov na Repentabru so že večkrat očitali, da polagajo premalo pozornosti na dobro delovanje zvočnikov. A se zdi, da so se malo naučili. Zato jim tukaj še enkrat povem sodbo, ki sem jo slišal od raznih udeležencev: Za dober uspeh igre na prostem ni dovolj, da je igra dobro naštudirana in pripravljena, prav tako je važno, da zvočniki brezhibno delujejo, da morejo tako gledalci nemoteni slediti dogajanju na odru in ne se šele loviti za posameznimi besedami. Če hoče Slovenska prosveta imeti prave uspehe na Repentabru, mora tudi to vprašanje rešiti.

Igro je režija prepletla z raznimi narodnimi pesmimi. To je dogajanje na odru močno pozivilo in bi si človek pravzaprav želel še kaj več takih pesmi. Glede ostalih oseb moram reči, da so se vsi potrudili, posebno velja to za Nežo (Stana Oficija), za Lovra Kvasa (Ljivj Valenčič) in za gostilničarja Obrščaka (Sergej Bandelj). Na zaprtem odru bi prav gotovo tudi ostali prišli bolj do veljave in zlasti še ženske, ki jih skoro ni bilo slišati vso igro. Vsekakor moramo biti hvaležni prirediteljem in igralcem za to lepo ljudsko igro, ki so nam jo v nedeljo pripravili, ter želimo, da bi jih mogli še kdaj slišati, zlasti še prihodnje leto ob novem slovenskem taboru na Repentabru.

K.H.

Razorožitev

Ameriški zunanji minister Dulles se je vrnil v Washington. V Londonu je imel vrsto razgovorov z delegati na razorožitveni konferenci. Na splošno je ameriški državnik odnesel precej dobre vtise in upa, da bodo dosegli vsaj delni sporazum. ZDA se zavzemajo za nadzorstvo nad večjim delom Evrope, Sev. Amerike in Sovjetske zveze. Priprav-

ljene so tudi sprejeti zaenkrat le nadzorstvo nad samim arktičnim področjem, če bi Sovjeti ne sprejeli celotne inšpekcije. Zahodne predloge so predčasno odobrile tudi države članice Atlantske zveze. Sedaj je vrsta na Sovjetih, da pokažejo svojo dobro voljo.

Italija in Južna Tirolska

Precejšnje reakcije je izzvala v Rimu domnevna izjava bivšega avstrijskega ministra Gruberja, po kateri naj bi bilo še vedno odprto vprašanje meje na Brennerju. Italijanski zunanji minister Pella je izjavil, da je vprašanje Gornjega Poadižja čisto italijanska notranja zadeva. Po njegovem mnenju se Italija zvesto drži sporazuma Gruber-De Gasperi. Vladne kroge v Rimu je nekoliko pomirila Figlova izjava, da obstaja med obema državama samo vprašanje izvajanja sporazuma. Pellove izjave imajo za zelo odločne in izključujoče, da bi Rim pristal na kakršenkoli zunanji postopek, vključno priziv na OZN.

Uradna agencija ANSA je v zvezi z južnotirolskim vprašanjem navedla zahteve slo-

venske in hrvatske manjšine v Avstriji, ki uživajo še manj pravic kot južnotirolski Nemci. Seveda se ANSA ne spomni, da tudi Slovenci v Italiji že dolgo zaman čakajo na pravično zaščito!...

Nemški državljani v ZSSR

Zahodnonemški odposlanec v Sovjetski zvezi Wilhelm Haas je pretekli teden pokazal zahodnim novinarjem, ki se sedaj nahajajo v Moskvi, seznam skoro 80.000 nemških državljanov, za katere je bonnska vlada zahtevala vrnitev v Nemčijo. Moskovska vlada pa vztraja na trditvi, da vse te osebe nimajo več nemškega državljanstva, temveč so postale že državljani Sovjetske zveze. Odposlanec Haas je sklical novinarje na poseben sestanek v arhiv svojega poslanstva, kjer jim je pokazal seznam in omare, v katerih so vse potrebne listine, ki pričajo o nemškem državljanstvu ujetnikov v SZ. Odposlanec je še povedal novinarjem, da po izjavah Gromika in SZ nobenega nemškega državljanca več. »Razumem, da to ni za SZ noben problem več. Živi pa v sroih desetstisočev Nemcev, ki so zaprosili za povratek v domovino, ki je ne morejo zatajiti.«

Tabor slovenskih kat. skavtov v Reziji

Legenda pripoveduje, da je v Reziuti stala nekoč mala železniška čuvajnica katere čuvaj je leta in leta zaman mahal ob prihodu vsakega vlaka, da bi nase priključil pozornost in ga ustavil. Nekoč pa mož zbolil in na njegovo mesto stopi hčerka, ki nadaljuje očetovo delo in, kakor že prej toliko let njen oče, tudi ona zdaj maha pred slehernim vlakom, da bi se strojevodja usmilil in bi vsaj enkrat ustavil ob njihovi mali čuvajnici. Res se je zgodilo, da je strojevodja nekoč ustavil, a samo zato, da ne bi povozil dekle, ki se ni marala umakniti. Ze je dvignil glas, da ošteje ubogo dekle, ko se nenadoma z bližnjega hriba utrga ogromen plav in vlaku prepreči, da bi nadaljeval svoj pot. Od tistega časa je Reziuta zaslovela in obhala svojo redno železniško postajo.

Če gremo po prašni, približno 10 km dolgi cesti od železniške postaje Reziute v notranjost Rezije, bomo videli, da hoče legenda označiti uboštvo pokrajine, ki čeprav ni brez naravnih lepot, vendar ne nudi prebivalstvu toliko, da bi se moglo pošteno preživljati.

Na desni in levi nas spremlja venec gorā Julijskih Predalov, ob jugoslovanski meji se ta venec zaokroži v najvišji vrh Kanin. Planinsko kraški svet, posejan z zelenimi grički, pozivlja srebrni tok rečice Rezije. Mala, čedna naselja s slovenskimi imeni, ki čepijo skoro na obronkih gorā, po katerih slišiš slovensko narečje pomešano s furlanščino, nimajo nasadov, ne žitnih ali koruznih polj. Nizko gričevje ne nudi drugega ko travo, ki jo revno prebivalstvo nosi vso v koših na hrbtno, to se pravi: po 50 kg in še več. Zato ni čudno, če se mlajši rod skoro vse izseli v tujino, drugi pa si pomagajo z izdelovanjem suhe robe, ki jo potem po naših mestih prodajajo.

Na skoro edinem ravnem prostoru cele soteske, nedaleč od vasi Prato, tik ob rečici, je letos razpel svoje šotore tabor slovenskih tržaških kat. skavtov. Njihova materialna oskrba je bila naravnost razkosna v primeri s skromnimi razmerami v katerih živi tamkajšnje prebivalstvo. Najbolj zgornje priče teh razmer so bile lačne otroške oči, ki so kot stalni gost skavtskih obedov s pravo slastjo poživali njihove dobrote in bodo njihov odhod brez dvoma še dolgo pogrešali. Prav tako ona uboga žena, ki je prosila za ostanke, in, ker se je pri prelivanju nekaj kuhane ga fižola streslo po tleh, je vsekod zadnjega zrna skrbno pobrala, reče, da bo za večerjo.

Stik z novimi ljudmi, spoznavanje njihovih razmer ter druge raznovrstne okoliščine ob taborjenju imajo za skavta veliko vzgojno vrednost, bodisi da more pravilno vrednotiti kulturne dobrine, ki jih je deležen, bodisi da se uri in usposablja za dejavnosti, ki mu koristijo pri oblikovanju njegovih telesnih in duševnih zmognosti.

Na radovednega obiskovalca napravi taborjenje prav ugoden vtis. Ze taborni oltar z velikim, preprostim križem, okrašen s poljskimi cvetkami opozarja na resnost kraja, kjer se pod milim nebom daruje najsvetejša daritev za notranjo rast članov

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Vojna odškodnina

Ministrski svet je odobril zakonski osnutek o izplačilu odškodnine vojne škode italijanskim državljanom, ki so bivali v conī B. Osnutek predvideva izplačilo odškodnine na osnovi vrednosti iz leta 1938, katero bodo pomnožili 35 krat do vrednosti 200.000 lir, 20 do vrednosti 2 milijonov in 5 krat za vrednost višjo od 2 milijonov.

Italijanski državljani, ki so stalno prebivali v bivši conī B po 4. avgustu 1955, ne bodo dobili nobene odškodnine, prav tako ne italijanski državljani, katerih imovina je bila podvržena omejitvam s strani italijanske oblasti. Pravico do odškodnine izgubijo tudi vsi tisti, ki so v tem času sklenili kako lastninsko pogodbo z jugoslovanskimi oblastmi ali pa prejeli od nje kako likvidacijo premoženja. Odškodnina je zvezana z odpovedjo lastnini, ki preide v last italijanski državi.

Miss Trst 1957

Kronisti raznih lepotnih natečajev men-da se niso zabeležili primera, da bi se kakšna izvoljenka odrekla temu preveč vabljivemu naslovu. Tak edinstven primer je videl zadnji natečaj v Trstu, kjer se je imela izbrati »Miss Trst 1957 in Miss Cinea«.

Ko je Luisa Carpentier zaslišala, da je bila prištena k najboljšim z odlično oceno, se je ustrelila in se spustila v jok. Znašla se je v stvareh, ki so se ji zdele prevelike zanj ter se jim raje odpovedala, kar ji je vsekakor v čast.

Goriški občinski svet

DENARJA ZA VODO NI, ZA NOGOMETNARJE PA ...

V petek 26. julija se je vršila seja goriškega občinskega sveta, na kateri so na predlog odbora zopet odobrili nekaj izdatkov, ki niso tako nujnega značaja, kot so potreba po vodi na Gradiškuti pri Ločniku in v ulici degli Seogli. Nogometni družbi »Juventina« so namreč odobrili prispevek 100.000 lir, čeravno ni to nobena občinska ustanova. Za nogometarje najde odbor denar, za vodo občinarjem, ki jo tako vneto prosijo, pa ne!...

POVIŠANE TARIFE ZA ODPRAVLJANJE SMETI

Največ časa je občinski svet posvetil razpravi o predlogu odbora za povišanje tarife za pobiranje in odpravljanje smeti. Občina potroši po tem poslu 20 milijonov lir, prejme pa samo 9 milijonov. Zato je odbor predlagal tarifo kratko in malo podvojiti.

Proti povišanju, vsaj proti podvojitvi tarife je govoril monarhist Pedroni, medtem ko so komunisti in socialisti bili sploh proti vsakemu povišanju. Naša skupina, dr. Stilič, prof. Kacin in učitelj Šuligoj, se je glasovanja vzdržala iz pojasnjene razloga, da gre pri stvari kot taki pravzaprav za sestavljanje bilance za prihodnje

DUHOVNE VAJE

Mesec avgust je vsako leto mesec duhovnih vaj. To je kar naravno. Potem ko smo se v juliju in v prvi polovici avgusta telesno spočili, je prav, da poskrbimo tudi za dušo. To najbolj primerno storimo pri duhovnih vajah. Letos bodo duhovne vaje po naslednjem redu:

V GORICI:

Pri č. materah ursulinkah od 15. avgusta zvečer do 19. zjutraj za dekleta. Vodil jih bo p. Rudež, DJ.

Od 21. avgusta zvečer do 24. zjutraj v malem semenišču za fante in može. Voditelj isti kot za dekleta.

Od 26. avgusta zvečer do 30. zjutraj bodo duhovne vaje za slovenske duhovnike prav tako v malem semenišču. Voditelj dr. Šuster.

Za vse te duhovne vaje se prijavite v stolnem župnišču v Gorici, Corte S. Ilario štev. 7 (nasproti stolnici).

V TRSTU:

Duhovne vaje se bodo tu vršile v priklupni provincinalni hiši č. šolskih sester pri Sv. Ivanu, in sicer:

Od 26. avgusta zvečer do 30. avgusta zjutraj za diakonije.

Od 3. septembra zvečer do 12. septembra dopoldne za dekleta.

Prijaviti se je treba do 21. avgusta: Vodstvo č. šol. sester, Trieste, Via delle Doccie 36. Če bi diakonije ne bilo dovolj, se bo vršil le prvi tečaj duhov. vaj skupno za vsa dekleta. Vzdrževalnina znaša za tri dni dva tisoč lir. Skrb za lepo udeležbo na duhov. vajah naj imajo zlasti članice Dekliške zveze; vabimo posebno mlajša dekleta!

leto. Toda odbor ni moral občinskemu svetu prej prikazati vsaj v glavnih smernicah, kako misli bilanco sestaviti, da si bodo svetovaleci lahko ustvarili vsaj njeno glavno sliko in lažje stavili svoje predloge pri posameznih točkah, kar sicer ne morejo, če jim odbor predlaga zdaj eno, zdaj drugo postavko. S to izjavo naših svetovalec so se strinjali tudi komunisti in socialisti, ki so pa volili proti povišanju omenjene tarife. Tako so povišek, recimo podvojitve tarife odobrili demokristjani sami: proti pa je glasovalo 12 svetovalec, trije naši so se glasovanja vzdržali.

Na tisti seji so odobrili 250.000 lir podpore konzorciju proti toči, ker gre v korist tudi goriškim kmetovalcem, medtem ko so mestni knjižnici volili 150.000 lir prispevka.

TARIFA ZA JAVNE PROSTORE

To sejo so potem nadaljevali in zaključili v ponedeljek 29. julija. Na njej so razpravljali o pristojbinah za reklamne lepake in za rabo javnih prostorov.

DEMOKRISTJANI VOLIJO KOMUNISTE!

Za zaključek so svetovaleci volili še tri pregledovalce računov podjetja za vodo, plin in luč za leto 1956 in 1957. Demokristjani so predlagali in volili komunisti Battija, liberalca Attemsa in demokristjana Moiseja, ki so bili tudi izvoljeni. Naši so volili g. Bratuša, ki pa je prejel le štiri glasove.

Slovensko Alojzijevešče

Kakor prejšnja leta, tako bomo tudi letos imeli v zavodu skupno pripravo na jesenske popravne izpite. Dijaki, ki se želijo teh lekcij udeleževati, naj se zglasijo v zavodu še ta teden. Pouk začne v ponedeljek 12. t. m. ob 8.30. Lekcije so namenjene predvsem revnim dijakom, tako mestnim kakor okoliškim, ki ne zmorejo zasebnih lekcij. Remuneracija za lekcije bo zato prav majhna. Te priprave naj se udeležujejo tudi naši bližnji gojenci, ki imajo popravne izpite; oddaljeni gojenci naj se na izpite sami pripravljajo; v zavodu pa lahko pridejo teden dni prej, da se še nekoliko v miru poglobijo v študij in po potrebi prejmejo še kako lekcijo. Vsekakor se pa morajo prej pismeno najviti.

Dijakom v obvestilo sporočamo še to, da začnejo popravni izpiti na višji gimnaziji v ponedeljek 2. septembra, na nižji pa 9. septembra.

Starši, ki bi radi na novo poslali v zavod kakoga dijaka, naj čimprej pošljejo na vodstvo zavoda (ul. don Bosco 3) zadevno prošnjo. Tej naj določijo rojstni in krstni list (izda župni urad), spričevalo o dijakovem zdravstvenem stanju (napravi zdravnik) ter priporočilo domačega župnika. Seveda se pa lahko še prej obrnejo na vodstvo, bodisi pismeno bodisi osebno, da poizvejo o pogojih za sprejem.

Vodstvo

Doberdob

Okrašena cerkev, razsvetljen zvonik, slovesno pritrkavanje, 4 slavoloki, pometene ceste in zlasti čiste duše — to je bil začetek praznika pastirske vizitacije v naši župniji. Prvi pozdrav prevzvišenemu so

nesli naši fanje motoristi do Devetakov. Nato so ga spremljali do vasi, kjer je prevz. nadpastirja pozdravila mladina, cerkvena ključarja in domači gospod župnik. S pesmijo smo stopili v cerkev, kjer je bil najprej blagoslov nove oltarne slike sv. Martina, ki je delo goriške slikarice Eme Galli. Sledila je pridiga, sv. maša s skupnim sv. obhajilom, molitve za rajne. Prevzvišeni je nato pregledal župniški urad, cerkev ter sprejel poklon vojaških in civilnih oblasti. Ob 10. uri je bila slovesna sv. maša z birmo. Popoldne je g. nadškof prav po domače govoril našim fantom in dekletom, zbranim v farni dvorani. Njemu na čast so potem zapeli nekaj domačih pesmi.

Pri večernicah je bilo najprej izpraševanje otrok iz krščanske nauka. Nadškof je potem zopet spregovoril in dal vernikom navodila za življenje po veri, zlasti jih je opozoril pred nevarnostjo komunizma. Po končanih večernicah je prevzvišeni šel še na pokopališče ter obiskal nekaj bolnikov, ki niso mogli v cerkev, da je tudi njim podelil nadpastirski blagoslov.

Bog daj, da bi duhovni sadovi, ki jih je prinesla pastirska vizitacija v našo župnijo, ostali in obrodili nove sadove ob uri preizkušnje in vsakovrstnega zapeljevanja.

† DEVETAK MARIJAN

Miren, 1947 - 10. 8. - 1957

Tvoji še vedno žalujoci starši in prijatelji se Te, dragi Marijan, ob 10. obletnici Tvoje tragične in tako skrivnostne smrti v valovih Vipave še vedno spominjamo. Obenem verujemo in trdno upamo, da bo božja pravica nekoč tudi javno razgalila temno ozadje, kako si Ti v objemu tedanje fizikulture prerano izgubil svoje mlado življenje.

Stavka v ladjedelnih CRDA

V petek 2. avgusta se je pričela stavka v obratih CRDA v Trzinu. Stavke se je predvsem v soboto udeležilo vse delavstvo, tudi tisti, ki so zaposleni v zunanjih podjetjih, ki pa spadajo pod upravo tržiških ladjedelnih. Delavci so se vrnili na delo v ponedeljek, nakar so se začela pogajanja med delavskimi sindikati in ravnateljstvom ladjedelnih. Delavci zahtevajo zvišanje mezd ter znižanje delovnega urnika.

Po tragediji v Starancanu

Pred približno letom dni smo poročali o strašni tragediji, ki se je dogodila v mirnem Starancanu, ko je komaj 23-letna Alida Vizintin z nožem zaklala svojega 29-letnega moža Humberta Blažiča. Pretekli teden pa se je skoro na istem prostoru o-

digrala druga strašna žaloigra. Obe nesrečne žrtve 60-letni Anton Blažič si je vzel življenje. Svoji so ga našli skoro na istem mestu, kjer je izkrvavel njegov sin, obesenega.

Tragični dogodek je globoko pretresel vso mirno vasico in obudil med ljudmi že skoro pozabljene žalostne spomine.

Šolske takse za leto 1957-58

Z novim šolskim letom bo stopila v veljavo »razpredelnica D« za odmero šolskih pristojbin. Višina pristojbin je sledeča:

ENOTNA SREDNJA ŠOLA: sprejemni izpit: 150 lir; vpis 150 lir; obisk za vsak razred 250 lir; zrelostni izpit 300 lir; izpit za diplomu 350 lir.

VIŠJA GIMNAZIJA IN KLASIČNI LIČEJ: vpis 1.500 lir; obisk za vsak razred 7.000 lir; zrelostni izpit za gimnazijo 1.500 lir; vstopni izpit za licej 3.000 lir; matura 6.000 lir.

REALNI LIČEJ: vpis 1.500 lir; obiskovanje za vsak razred 7.000 lir; usposobljenostni izpit 1.500 lir; matura 6.000 lir; izpit o splošni kulturi za vpis na kmetijsko fakulteto 1.500 lir.

UČITELJSIŠČE: vpis 1.500 lir; obisk za vsak razred 5.000 lir; usposobljenostni izpit 1.500 lir; matura 3.000 lir; diploma 1.500 lir.

TEHNIČNO - TRGOVSKA ŠOLA: vpis 500 lir; vstopni izpit 500 lir; obisk za vsak razred 2.200 lir; usposobljenostni izpit 500 lir; zrelostni izpit 600 lir; diploma 600 lir.

AGRARNO INDUSTRIJSKA IN TRGOVSKA VIŠJA ŠOLA: sprejemni izpit 1.500 lir; vpis 1.500 lir; obisk za razred 4.500 lir; usposobljenostni izpit 1.500 lir; zrelostni izpit 1.500 lir; diploma 3.000 lir.

Iz Beneške Slovenije

GROBOVI NA TUJEM

Leto za letom, skoro bi rekli mesec za mesecem zahteva tuja zemlja svoje žrtve. Nismo se preboleli smrti Jožeta Matevčiča iz Gorenjega Trbilja, ki je umrl v Belgiji, ko smo zvedeli za novo žrtve, ki jo je zahtevala reka Meuse pri Seraingu v Belgiji. Reka je pogoltnila 38-letnega Angela Juša doma iz Zavrta pri Stoblaniku. Delal je v belgijskih rudnikih.

Smrtno se je ponesrečil v Argentini komaj 17-letni Guerin Domini iz Petjaha. Pred petimi leti se je fant skupaj z vso družino izselil v Argentino. Oče je kmalu težko zbolel in mladi fant je moral poprijeti za delo, da se je lahko družina preživljala. Nekega večera se je vračal domov z dela in ker je bil vlak prenapolnjen, je ostal kar na stopnicah. Nesreča je hotela, da je izgubil ravnotežje in z vso silo zadel ob drog pri tračnicah. Bil je na mestu mrtev. Nesrečna smrt mladega fanta je zbudila v njegovi rojstni vasi veliko sočutje.

Radio Trst A

Nedelja, 11. avgusta: 9.00 Kmetijska oddaja. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 17.00 Slovenski zbori. — 18.30 Mladina pred mikrofonom. — 20.30 Verdi: »Trubadur«, opera v 4 dej.

12. avgusta: 12.00 O pravilni prehrani. — 18.00 Ireland: Koncert v Es-duru za klavir in ork. — 22.00 Iz slov. književ-

nosti in umetnosti: »Izbrani listje — E. Levstik: »Martin Krpan«. — 22.15 Schubert: Simfonija št. 9 v C-duru.

13. avgusta: 12.00 Pisani svet. — 19.15 Zdravniški vedež. — 21.00 Kurt Götte: »Dr. medicine Hloh Pretorius«, detektivska komedija v 7 slikah. Igrajo člani Radijskega odra.

14. avgusta: 12.00 Izvor in gojenje okrašnih rastlin. — 21.00 Obletnica tedna. — 21.15 Debussy: Morje. — 22.00 Iz italijanske književnosti in umetnosti.

15. avgusta: 9.20 Richard Strauss: »Smrt in preobrazba«. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 18.00 Brahms: Simfonija št. 2 v D-duru. — 18.30 Oddaja za najmlajše: L. Turšič-D. Petkovšek: »Izgnubljeni raj«. Igrajo člani Radijskega odra. — 21.00 Dramatizirana zgodba: Marjan Vouk: »Višarska legenda«. Igrajo člani Rad. odra. — 22.00 Nove knjige in izdaje.

16. avgusta: 12.00 Življenja in usode. — 20.30 Zbor Slovenske filharmonije. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 22.00 Večerni pogovori (Izgnubljeni čas). 17. avgusta: 12.55 Domači motivi. — 16.00 Radijska univerza. — 18.30 Oddaja za najmlajše: Z. Ocvirk: »Pšček Pikeca«. Igrajo člani Rad. odra. — 21.00 Teden v Italiji. — 22.00 Operetne melodije.

KAKO SE ITALIJANI ZABAVAJO

Italijani so v preteklem letu 1956 izdali za razne zabave 147 milijard in 630 milijonov lir, 2 milijona manj kot v letu 1955. Največ teh izdatkov je šlo v prid kinematografskim produkterjem in sicer 116 milijard. Sledijo plesi in razne zabave s 13,7 milijardami, športne manifestacije z 9,1 milijardo in gledališča z 8,8 milijardami. Največjo krivdo, čeravno rahlemu padcu izdatkov za zabave v lanskem letu, pripisujejo velikemu porastu televizijskih aparatov, ki so v Italiji dosegli že število 366.151. Približno 70 tisoč javnih lokalov ima v tem času že svoje televizijske oddajnike. Vse to je pripomoglo, da se ljudstvo nekoliko manj udeležuje kinopredstav in raje prisostvuje, najsibo doma ali po javnih lokalih, televizijskim oddajam.

OBVESTILA

15. AVGUSTA VSI MARIJINI ČASTILCI NA PECE PRI BOLJUNCU! Zjutraj ob 10. uri in popoldne ob 1.30 se bo v Marijini cerkvi na Pečah v Glinjščici pri Boljuncu darovala sveta maša s pridigo č. g. misijonarja Jožeta Vidmarja. Ves dan prilika za sveto spoved.

GORIŠKI ROMARJI V MARIA-ZELNaj se za fotografije zglasijo pri fotografu Kleindienstu na Travniku.

DAROVI ZA SLOV. SIROTIŠČE: N. N. Gorica v trajen spomin na tragično umrlega ljubljenega sina in namesto cvetja na grob dragi teti 4.000; gospa Makuc Rafaele, Standrež 1.000 lir.

Vsem velikodušnim dobrotnikom naj dobri Bog stotero povrne, blagim rajnim pa naj da čimprej večni pokoj!

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

O G L A S I

Za vsak mm višine v širini enega stolpeca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Udeležite se romanja na Barbano, ki bo v torek 13. avgusta 1957

Wilhelm Hünermann: 16

Na božjih okopih

Resnična povest prevedena z dovoljenjem založbe Herder

»Vsaj enkrat je pa vendarle moralo še zvoniti,« je odgovoril fant odločno. »Vsak večer seveda ne bom mogel v zvonik.«

»Rdeči bi te kaj kmalu privlekli doli,« se je zasmel Martin Cordier. »Sedaj pa moramo nesti nazaj kladivi in lestev.«

»Korenjaki ste, res korenjaki!« je rekel kovač Puisais, ko je dobil nazaj svoje orodje. Nato si je obrisal sajaste roke ob predpasnik in dal vsakemu debelo rdečo jabolko.

Pred vrati zidarja Cordier-ja, nad katerimi je gorela svetilka, so fantje doživeli nenavadno srečanje. Hipoma je stal pred njimi mož z zelo izdelano obleko, Fantje se niso malo ustrašili, ko jih je tujec vprašal z globokim glasom: »Kdo je zvonil v Montbernage?«

Robert in Martin sta hotela lestev takoj pustiti in jo pobrisati.

»Kdo je zvonil?« je tujec vprašal še enkrat. Tedaj je debeli Lipe dobrodušno rekel: »Zvon!« Nato je krepko ugriznil v jabolko, katero mu je bil dal kovač.

»No, in z lestvijo ste pač sedaj v oktobru hoteli iti krast česnje,« se je zasmel potepuh, »morda celo v župnikovem

vrtu, kaj? ...« Pri tem je Roberta Bernarda prodorno pogledal.

»Pa vendar niste ...?« je jecljal fant in debelo gledal tujca.

»Seveda sem diakon Peter Coudrin, ki je takrat pomagal župniku Pruelu pojesti ukradene česnje.«

»In sedaj ste ...?«

»Gotovo, duhovnik sem, seveda nezaprizežen. Zato sem tudi tak kot kak potepuh. Mislim sem si, da bi v Montbernage morda lahko naredil kaj koristnega.«

»Gotovo!« je zaklical Robert veselo. »Ali nisem vedno pravil, da bo spet prišel kdo, kateremu bomo lahko stregli pri sveti maši? Jutri zjutraj ob štirih v Pasquierovem skednju! Takoj stečemo in spravimo pokonec vso vas. Ti, debeluh, vzemi gospoda kar domov. Mati bo že našla kak prostor za danes ponoči.«

»Že grem,« je odvrnil Lipe in odpeljal duhovnika domov. Druga dva pa sta odnesla lestev in zdrijala nato v različne smeri.

V eni uri je ves Montbernage razen nekaterih nezanesljivih in preboječih vedel, da bo ob štirih zjutraj v Pasquierovem skednju sveta maša.

Tisto noč Robert dolgo ni mogel zaspati. Posteljo je bil odstopil duhovniku. Sam pa se je zaril v seno. Spati pa Robert ni mogel.

Z odprtimi očmi je strmел v temo. Dobro je vedel, da je nevarno dajati streho duhovnikom. Za to si morda lahko prišel v ječo. Toda fant ni mislil na to. Mislil je samo na duhovnika, katerega bi rdeči gotovo ubili, če bi ga našli.

Toda ne smejo ga najti. Poskrbeti bo pač treba, da se to ne zgodi. Seveda bodo morali za to poskrbeti fantje iz Montbernage. Eden je bil Martin; na tega se je lahko zanesel. Potem je bil okretni Pavel Convertier, ki je znal trobentati, in še Jurij Vinaie, ki je bil sicer majhen, a bistre glave ter je vedno našel izhod, kadar drugim ni nič več prišlo na misel. Da, in končno je bil debeli Lipe tudi tukaj.

»No, dobro,« je mrmral Robert in pogledal nekoliko nezadovoljno brata, ki je seveda spet smrčal v vseh legah. »Ta sicer ni za nobeno rabo, je pa miren. To je tudi nekaj vredno. Z rdečimi bomo že opravili,« se je potolažil po tem nočnem premišljevanju in zaspal.

Tudi Peter Coudrin dolgo časa ni zaspal. Po petih dneh je spet spal v postelji. Odkar je zapustil grad La Motte d'Usscau, je prenočeval v gozdovih in gorskih votlinah. Na samotnih kmetijah je včasih poprosil za požirek vode in kosček kruha. Dolgo ni vedel, kam naj pravzaprav gre. Končno se je domislil župnika Pruela, ki je moral bežati iz svoje vasi. Tedaj se je odpravil ter je potoval tja preko hribov v Montbernage. Sedaj pa je hvalil Boga, da je imel varno streho nad sabo in da bo drugi dan spet bral sveto mašo.

Peter Coudrin se je zopet zahvalil božji ljubezni s prišerno molitvijo.

»Stori z mano, Gospod, kar hočeš!« so prosile njegove ustnice. »Daj mi, kar hočeš, boj, stisko, pomanjkanje, glad, mrz, trpljenje, preganjanje in smrt! Glej, Gospod, tukaj sem, da izpolnim tvojo voljo.«

(Nadaljevanje)